

Onnenkissa

Aino
Vähäpesola

*KOSMOS

Onnenkissa

Onnenkissa

**Aino
Vähäpesola**

***KOSMOS**

Teoksessa esiintyvät Edith Södergranin runot suomennoskokoelmasta
Elämäni, kuolemani ja kohtaloni, suom. Pentti Saaritsa, Uuno Kailas ja
Aale Tynni.

Kirjeet teoksesta *Edith Södergranin kirjeet* ja Södergranin
mielipidekirjoitus, suom. Pentti Saaritsa.

Sitaatti sivulla s. 33 Agneta Rahikaisen teoksesta *Edith. Runoilijan elämä
ja myytti*, suom. Jaana Nikula.

Kannen suunnittelu: Anna Salmi

Ensimmäinen painos ilmestyi 2019.

Ensimmäinen pehmeäkantisen laitoksen painos ilmestyi 2025.

© Aino Vähäpesola ja Kosmos 2019

Kosmos on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Kosmos, Porthaninkatu 10, 00530 Helsinki

ISBN 978-952-352-397-5

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@kosmoskirjat.fi

Samoja asentoja.....	7
Pettymys.....	25
Onnenkissa	47
Vierge moderne.....	77
Moi.....	113
Klassikot.....	135
Hiki	157
2.0.....	171

Samoja asentoja

*Ikkunassa on kynttilä
joka palaa hitaasti
ja kertoo että sisällä joku on kuollut.
Muutama vaikeneva kuusi
reunustaa polkua joka pysähtyy äkisti
sumuiselle kirkkomaalle.
Lintu piipittää –
Kuka on tuolla sisällä?
(suom. Pentti Saaritsa)*

Lasken selkäni matolle ja vedän polvet koukkuun. Pudotan mahalleni pokkarin, jota olin jo monta minuuttia sitten lakannut lukemasta. Katson ilmaa edessäni.

Hyllyssä niteet nukkuvat. Mutta kun kirjan ottaa käteen ja ryhtyy lukemaan, teksti alkaa liikkua ja lämmetä kuin ihmiskeho urheiluharjoituksen myötä. Jokaisen kirjan kirjoittaja on välittänyt jostain: asioista joita ihmisille tapahtuu, tunteista joita he tuntevat. Hän on nähnyt vaivaa pakatakseen tapahtumia ja tuntemuksia sanoiksi, tunnustaakseen, leikkiäkseen, valistaakseen, luodakseen jännittävän juonen tai epämiellyttävän hahmon, johon hiljaisesti samastutaan. Sitten tämä välittäminen, kirja, on monistettu ja lähetetty ympäriinsä kenen tahansa napattavaksi itselleen.

Vatsani päällä lepäävän pokkarin kansi on ruskean-oranssi. Siinä on kuva naisesta, jonka hiukset ovat pörröiset. Arvelen hänen sumuisen ilmeensä johtuvan osin kuvan heikosta laadusta. Hän makaa valkoisen peiton seassa ja pitelee toisessa kädessään kirjaa. Siitä näkyy vain vanhanmallinen kansi, josta ei ilmene kirjan tai kirjailijan nimeä.

Eräässä toisessa kuvassa samaisella naisella on sama tuuheja ja ilmavan näköinen tukka, joka on kiinnitetty nutturalle

niskaan. Yllään hänellä on pitkä valkoinen tai vaalean värinen puku, jonka hihat ovat pitkät ja kaulus lähellä leukaa. Sylissä hänellä on kissa. Nainen pitelee sitä pystyasennossa vähän samaan tapaan kuin vauvaa, jolle näytetään ympäristöä tai ympäristölle sitä. Kissa on rento, suuri ja laajalle levinnyt. Sitä on pideltävä kuin täyttä kauppakassia, jonka kahvat ovat venyneet rikki. Naisen ilme ei ole valmis vaan vasta vääntymässä joksikin. Kolmannessa kuvassa hän haluaa kissan poskea omaansa vasten ja hymyilee.

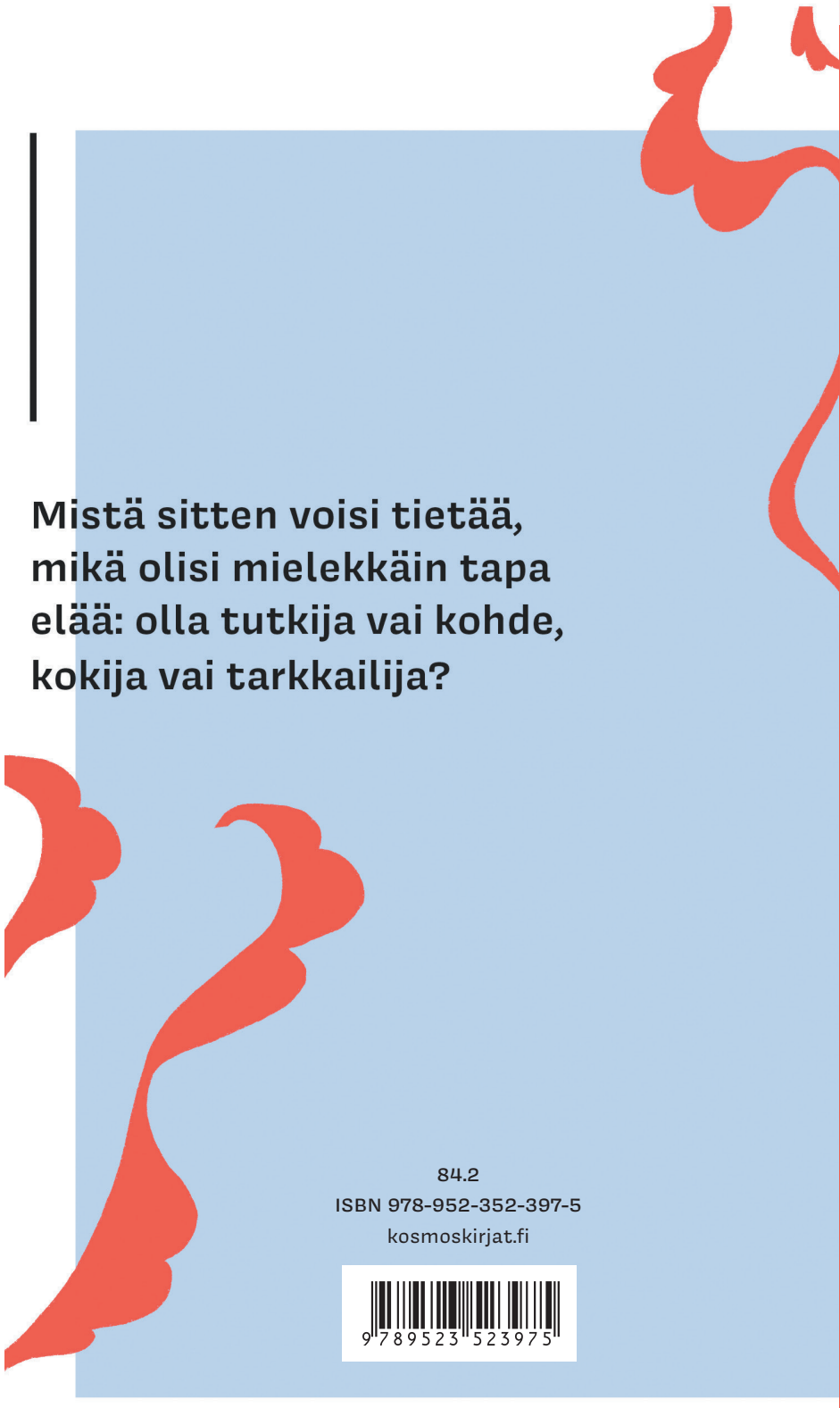
Nainen on runoilija Edith Södergran. Hän syntyi Pietarissa, Venäjällä vuonna 1892. Kissan nimi on Totti, sen syntymävuotta en tiedä. Totti kuoli naapurin ampumana Raivolan taajamassa Karjalankannaksella suunnilleen vuonna 1920. Nainen kuoli samassa paikassa kolme vuotta myöhemmin, juhannuksena vuonna 1923.

Pidän tällaisista varmoista mutta sisällöltään maltillisista faktoista, joihin kiinnittyä. Elämä alkaa, elämä loppuu. Aika siinä välissä on ajatusten, tapahtumien, kuvien ja tulkintojen hälyä.

Muita faktoja: Södergran oli runouden uudistaja ja eläinrakas ihminen. Hän ehti kolmisenkymmentä vuotta kestäneen elämänsä aikana elää sekä vauraudessa että köyhyydessä. Hän jätti jälkeensä kuuden runokokoelman laajuisen tuotannon. Niistä viimeinen tosin julkaistiin vasta hänen kuolemansa jälkeen. Södergran oli ahkera harrastelija-valokuvaaaja, ja kuvia on jäänyt jälkeen suuri määrä:

Ilkikurinen kissa makaa selällään ruohikossa.

Peilin kautta otettu omakuva, jossa Södergran kallistaa päätään. Kuva on tarkennettu sen vasemmasta reunasta puskeviin kasveihin ja peilissä roikkuvaan murattiin.

**Mistä sitten voisi tietää,
mikä olisi mielekkäin tapa
elää: olla tutkija vai kohde,
kokija vai tarkkailija?**

84.2

ISBN 978-952-352-397-5

kosmoskirjat.fi

9 789523 523975